

[Udenrigsministeren.]

vi fra dansk side af al kraft bør gå ind for den.

Det er rigtigt, som hr. Per Federspiel sagde, at der ikke er enighed om et så vigtigt punkt som kontrolspørgsmålet; men vi må dog konstatere, at de to supermagter, som er af særlig betydning på dette område, har fremlagt identiske forslag, identiske bortset fra kontrolspørgsmålet, endvidere, at der var en uenighed om dette spørgsmål, men at spørgsmålet på ny har været drøftet på europæisk plan, og at de seks Euratommagter har fremlagt et enigt forslag til USA, og at der på det grundlag på ny er indledt forhandlinger mellem USA og Sovjetunionen. At vi nu skulle blande os i det og begynde at udtale betænkeligheder på et tidspunkt, hvor der er en mulighed for, at de to supermagter skulle kunne blive enige om en tekst til en ikke-spredningsaftale, som vil kunne forhindre, at lokale konflikter udvikler sig til atomkrige med involvering af stormagterne; synes jeg ikke ville være velovervejnet.

I den forbindelse vil jeg tage et punkt op, som blev rejst af hr. K. Helveg Petersen. Hr. K. Helveg Petersen mente, at våbenkapløbet, for så vidt angår de strategiske kernevåben — og hr. K. Helveg Petersen nævnte her særlig ABM-systemerne i USA og Sovjetunionen — ville kunne føre til, at en ikke-spredningsaftale ville miste i betydning eller rent ud sagt ville blive overfløjet af begivenhederne. Jeg vil dertil sige, at det vel i en vis forstand er rigtigt. I princippet er de to spørgsmål ganske vist helt forskellige. På den ene side har vi det strategiske våbenkapløb, der finder sted mellem kernevåbenmagterne, og på den anden side ikke-spredningstanken, der går ud på, at der ikke skal være flere kernevåbenmagter end dem, der allerede er. Hovedtruslen mod ikke-spredningstanken ligger efter min opfattelse ikke så meget i frygten for supermagternes styrke; om de bliver mere eller mindre stærke, det kan efter min opfattelse de lande, der ikke har kernevåben, alligevel ikke håbe på at stille noget op over for. Snarere er vel truslen mod ikke-spredningstanken at finde i lokale konflikter, hvor de enkelte parter vil være tilbøjelige til at skrue det konventionelle våbenkapløb mellem sig op og på

et vist tidspunkt skifte til kernevåben af beskedent omfang, men af et omfang, som er virkningsfuldt på det lokale plan. Jeg tror, det først og fremmest er en sådan udvikling, som ikke-spredningstanken vil sætte en stopper for. Men det er klart, at der er mellemtilfælde, hvor en konflikt, som i sin art er lokal, kan opstå mellem en kernevåbenmagt og en ikke-kernevåbenmagt — jeg tænker her selvfølgelig i første række på situationen mellem Indien og Kina. Men alt i alt tror jeg, at der er tale om to forskellige problemstillinger.

Regeringen går ind for ikke-spredning for at forhindre, at brugen af kernevåben i lokale konflikter kan føre til en udvidelse af disse lokale konflikter til en mere almindelig krig med kernevåben. Vi håber, at der som led i de almindelige nedrustningsbestræbelser vil kunne findes frem til en standsning af kapløbet, navnlig mellem supermagterne, med hensyn til de strategiske fremførelsesmidler for kernevåben under opretholdelse af den eksisterende balance.

Hr. Per Federspiel spurgte mig, om jeg havde oplysninger om en international aktion for genåbning af Suezkanalen. Dertil vil jeg sige, at spørgsmålet om en genåbning af Suezkanalen selvsagt er en integrerende del af det større politiske problemkompleks i Mellemøsten, og at jeg kun tror, det kan løses som sådant. Jeg kender ikke nogen anden international aktion end den, der sigter på en fredeligørelse og en stabilisering af forholdene i Mellemøsten, og jeg tror ikke, at der er nogen anden vej til en genåbning af Suezkanalen.

Hr. Per Federspiel sagde endvidere, at regeringen i nogen grad havde mistet sansen for proportionerne, når vi karakteriserede situationen i Sydafrika som en trussel mod freden, og i den forbindelse henviste hr. Per Federspiel navnlig til mine bemærkninger om, at det, jeg i særlig grad frygtede — som jeg udtalte ved min rede-gørelse den 16. november — var, at de vestlige lande i stadig stigende grad ville blive bundet af deres egen politik til at støtte herskerne i Sydafrika. Hvad jeg derved havde i tankerne var selvfølgelig, at den omstændighed, at de vestlige lande i stadig stigende grad foretager investeringer, at der i stigende grad knyttes økonomiske bånd mellem de vestlige lande og